

Divadelní smetánka

(pro vysvětlení otoč)

2024 I

Proč je ten počáteční text pořád stejný, když partneři portálu u něj zůstávají, takže čtou každý měsíc nezměněný úvod “smetánky”? Protože k těm dosavadním noví partneři přibývají a tohle je jednodušší, než abych každému říkala, čím to byl nápad a proč mi připadá roztomilý. Tak měním aspoň hlavičku, abyste viděli, kdy ta která “smetánka” byla napsána.

Portál O divadle by nemohl existovat bez svých Partnerů a Mecenášů - a já věřím, že všichni víte, jak jsem vám za to vděčna. Proto když přišel Petr Kuhn s nápadem, že bych jemu a lidem z jeho kanceláře psala doporučení, na co jít do divadla, potěšilo mě to. Horší bylo, jaký název tomu chtěl dát: Divadelní smetánka.

Je to mile dvojnýznamové, nicméně ten druhý význam mi neseděl, protože jestli někdo skutečně nejsem, tak egomaniak.

Odhlédnuto od toho je však ten název pro mě roztomilý, protože Smetánka byl můj táta, který mě v mých osmi letech posadil před sebe na motorku a odjeli jsme z Berouna "až do Prahy" do divadla. Bylo to představení Dobrodružství Toma Sawyera a Huckleberryho Finna v tehdejší Divadle Jiřího Wolkera, dnešním Divadle v Dlouhé. Dodnes si pamatuju, jak mě tam přepadla láska k divadlu, pro mě opravdu velmi silná emoce.

S touto vzpomínkou už výraz Divadelní smetánka dává smysl i mně.

:-)

Hezký den, Jana Smetánková

Každý měsíc vám většinou představuji čtyři inscenace. Dnes budou čtyři a k nim jeden film.

Co je v textu podtrženo, tam se lze prokliknout, abyste neztráceli čas tím, že to budete hledat.

Odkazy na divadla vedou na podstránku s programem.

Naši furianti

Kodaň

Rokenrol

Bylo nás pět (tenkrát)

Naši furianti (Národní divadlo)

Řekne-li se Naši furianti, každého hned napadne: Miroslav Macháček. Jeho slavná inscenace, která Čechům v podstatě vysvětlila, v čem je aktuálnost a nadčasovost tohoto Stroupežnického textu, se hrála v Národním divadle od roku 1979 do roku 1985, a to celkem 161x.

Divadlo a herectví se vyvíjejí, takže srovnávat dvě inscenace, jejichž premiéry od sebe dělí téměř půl století, asi není možné. Stačí si uvědomit, že režisér Martin Františák chodil v době Macháčkovy premiéry do školky.

Hraje se v nádherné historické budově ND, na poměrně strohé, ale krásné scéně a celé je to radost pohledět. O to více, že tam jde sice o to, kdo bude obecním ponocným a kdo psal paličský list, ale především nám Furianti ukazují lidské povahy bez jakéhokoliv sentimentu.

O čem to je?: Naši furianti
To bylo divadlo: Naši furianti

Kodaň (Divadelní spolek Kašpar v Klubovně v Jindřišské)

Na tuhle inscenaci běžte odpočatí. Hraje se skoro dvě a půl hodiny čistého času (plus přestávka), není tam v podstatě žádná herecká akce, která by vám dala chvilku oddechnout, nemůžete polevit ze soustředění ani na vteřinu. A stojí to za to.

Píše se rok 1941. Do Kodaně, okupované nacistickým Německem, přijíždí Werner Heisenberg za svým učitelem a přítelem Nielsem Bohrem (a jeho ženou).

Někdejší přátelství poškodilo mnoho otázek, z nichž ta základní je, zda má vědec právo se podílet na výzkumu, který může přinést mnoho dobrého, ale také může být i fatálně zneužit. Tedy jestli si tím, že vyvíjí atomový reaktor, obhájí to, že tak může být stvořena atomová bomba. A jestli v tom hraje roli to, že pokud nestvoří atomovou bombu on, může ji stvořit druhá strana, navíc v situaci, kdy ani jedna strana neví, jak na tom ta druhá je.

V původním nastudování (2001) hráli Kodaň Petr Vobecký / Marek Němec, Miloš Kopečný a Marta Vančurová; dnes (od listopadu 2022) Ondřej Novák, František Kreuzmann a Eva Elsnerová. Hraje se v maličkém prostoru Klubovny v Jindřišské ulici - v hledišti 40 diváků, herci hrají metr od nich i mezi nimi, zážitek neuvěřitelný.

Samozřejmě o to větší, že v době ruské války jsou tyto otázky znovu na stole. Za Putina stejně naléhavě jako za Hitlera.

Rokenrol (Studio DVA)

Tahle inscenace vznikla původně pro kladenské divadlo, tehdy pod názvem Jak umřít na rokenrol. Už tehdy hrál Mikiho Volka Jan Kraška.

Je to příběh Mikiho Volka, o kterém se dá říci, že jak rychle žil, tak rychle umřel, nicméně prozaicky řečeno to spíš znamená to, že je s podivem, že ho tak velké množství alkoholu a drog nezabilo už dřív.

Hra Rokenrol, jejímž autorem je Miroslav Hanuš, Mikiho Volka neidealizuje, ale zároveň ho radostně adoruje. Odehrává se během jízdy v tramvaji, při níž Mikiho provází Mikuláš, Ďábel či Pokušitel ztvárněný Miroslavem Hanušem a tři Andělé, Anežka Rusevová, Eva Leimbergerová a Lucie Pernetová.

Pokušitel každou zastávku lakonicky komentuje (“Stanice Hradčanská. Kdo jste spolupracoval s StB, ani nenastupujte.”)

Zazní mnohé z Volkových “pecek” - Tutti Frutti, Rána a gól, Let`s Twist Again, Na shledanou, krokodýle, Já ti píšu, Sally. K tomu živá kapela a mnoho tance, a to nejen na jevišti.

Premiéra skončila více než desetiminutovou děkovačkou, po dohodě s divadlem jsem ale natočenou verzi zkrátila. I tak je z ní ale vidět, jaké nadšení v divadle vládlo.

Bylo nás pět (tenkrát). (Divadlo Na Jezerce)

Lze přistoupit nějak objektivně k tématu, které každý zná? Tedy lze vidět ještě jinak Bylo nás pět Karla Poláčka? Ano, lze - pokud se do toho pustí autor a režisér Petr Vacek.

Asi každý zná televizní seriál s absolutně dokonalým Oldřichem Navrátilem jako tatínkem malého Petra Bajzy. Mnozí znají rozhlasovou nahrávku s Františkem Filipovským. A leckdo tu knížku četl.

V Divadla Na Jezerce se Petr Vacek zamyslel nad tím, jak by to mohlo vypadat, kdyby všichni “my hoši, co spolu chodíme” zestárlí, bylo jim 70 let a žili v jednom domově důchodců.

Výsledkem je vtipná a dojemná inscenace, kde jen samotný Petr Bajza zůstal v dětském věku - to proto, že jeho předobrazem je Karel Poláček, který zemřel v lednu 1945 v koncentračním táboře. (A není žádným tajemstvím, že jeho vzpomínky na dětství jsou tak krásné proto, že je psal v době, kdy věděl, že ho asi nic hezkého nečeká.)

Jezerka nemá - tak jako žádné soukromé divadlo - stálý soubor. Na jednotlivé role si herce najímá, což může být někdy trošku kamenem úrazu. Potvrdilo se i zde, kde jeden z dospělé klukovské čtveřice není moc zdatný herec, ale nevádí to natolik, aby to vadilo. :-)

Tu scénu z televizního studia vidělo jen na jednom účtu na YouTube 42 milionů lidí. Je to chvíle, kdy moderátorka vyzve ty z přítomných, kdo jsou dětmi Nicholase Wintona, aby povstali. A vstanou všichni kolem něj.

Příběh Nicholase Wintona a 669 dětí, které zachránil před jistou smrtí, je přenádhernou ukázkou lidskosti, nota bene lidskosti bez okázalosti.

Ted'ho světu ukázal režisér James Hawes. Film je to krásný a i když jeho příběh všichni Češi důvěrně znají, je to velký zážitek. Režisér Hawes v jednom z rozhovorů také řekl:

“Měli jsme jen jeden den na velmi emotivní scénu: poslední Wintonův vlak byl připraven 1. září 1939, ale neodjel, protože začala válka. V našem komparzu bylo mnoho dětí, které nikdy předtím nehrály. Všem jsme vysvětlili, co se bude dít, že budou sedět ve vlaku, ale pak je začnou vojáci vyvádět ven. Pro děti to bylo šokující – ten křik a zmatek –, ale zvládly to skvěle.

V jednu chvíli jsme navíc museli natáčení přerušit, protože na protější nástupiště přijel vlak z Ukrajiny. Byly tam matky a děti, vystupovaly z vagonu... Křik a zmatek. A my jsme stáli u repliky Wintonova vlaku.”

(Fotografie: Socha Nicholase Wintona a Památník rozloučení na Hlavním nádraží a socha dětí na londýnském nádraží Liverpool, kam zachráněné děti přijížděly.)

Divadelní smetánka 2024 I